

Xarxa de les autoritats europees per a la integritat i la protecció de les persones alertadores (Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities (NEIWA))

Declaració de Barcelona

Adoptada el 17 de juny de 2022

NEIWA està formada actualment pels següents membres:

Bèlgica	Federal Ombudsman (Defensor del Poble Federal) Flemish Ombudsman (Defensor del Poble de Flandes) German speaking community Ombudsman (Defensor del Poble de la comunitat germanoparlant)
Bulgària	Bulgarian Commission for Anti-Corruption and Illegal Assets Forfeiture (Comissió búlgara anticorrupció i per la confiscació d'actius il·legals)
Croàcia	Ombudswoman (Defensora del Poble)
República Txeca	Ministry of Justice (Ministeri de Justícia)
Dinamarca	Data Protection Authority (Autoritat de Protecció de Dades)
Estònia	Ministry of Justice (Ministeri de Justícia)
Finlàndia	Ministry of Justice (Ministeri de Justícia)
França	Défenseur des Droits (Defensor del Poble)
Grècia	National Transparency Authority (Autoritat Nacional per a la Transparència)
Hongria	Commissioner for Fundamental Rights (Comissionat per als Drets Fonamentals)
Ireland	Garda Síochána Ombudsman Commission (Comissió del Defensor de la Garda-Síochana – Cos policial)
Itàlia	National Anticorruption Authority (Autoritat Nacional Anticorrupció)
Letònia	State Chancellery (Cancilleria d'Estat) Corruption Prevention and Combating Bureau (Oficina per a la prevenció i lluita contra la corrupció).
Lituània	General Prosecutor's Office (Fiscalia General)
Països Baixos	The Dutch Whistleblower Authority (Autoritat de protecció de les persones alertadores)
Romania	Ministry of Justice (Ministeri de Justícia)
Eslovènia	Commission for the Prevention of Corruption (Comissió per a la prevenció de la corrupció)
Eslovàquia	Prime Minister's Office (Corruption Prevention Department) Departament de Prevenció de la Corrupció, Oficina del Primer Ministre) Whistleblower Protection Office (Oficina de Protecció de les persones alertadores)
Spain	Agència Valenciana Antifrau (AVAF) Oficina Antifrau de Catalunya (OAC) Oficina de prevenció i lluita contra la corrupció de les Illes Balears (OAIB) Oficina Andalusia contra el Fraude i la Corrupció
Suècia	Swedish Work Environment Authority (Autoritat sueca sobre l'entorn de treball)

Montenegro Agency for Prevention of Corruption (Agència de Prevenció de la Corrupció)
(Observador)

Irlanda Office of the Ombudsman (Oficina del Defensor del Poble) (Observador)

Representants dels membres de la NEIWA reunits a Barcelona,

Recorden que la Xarxa de les Autoritats europees per a la integritat i la protecció de les persones alertadores (NEIWA) representada actualment per 28 autoritats de 20 estats membres i dos observadors, va ser creada al maig de 2019 per tal d'oferir una plataforma per a la cooperació, l'intercanvi de coneixements i experiències en l'àmbit de la integritat i de l'alerta, amb una particular atenció a la implementació de la Directiva (UE) 2019/1937 del Parlament Europeu i del Consell del 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del dret de la Unió.

Prenen en consideració la declaració de la missió de la NEIWA's que es va adoptar a la seva 6a. reunió en què se subratllava la necessitat de coordinar els nostres esforços vers l'enfortiment de la protecció de les persones alertadores a la Unió Europea i la preservació d'uns ambients de treball més segurs, mitjançant l'intercanvi de coneixements i practiques.

Destaquen les recomanacions prèvies de la NEIWA, com ara la Declaració de París de 2 de desembre de 2019, la Declaració de Brussel·les de 17 de desembre de 2020, les Declaracions d'Utrecht de 4 de juny de 2021, la declaració de la crida final adoptada el 17 de setembre de 2021 i la Declaració de Dublí de 10 de desembre de 2021.

Senyalen que mentre els estats membres van ser requerits a transposar la Directiva europea al dret nacional abans del 17 de desembre de 2021, no tots els estats membres han complert amb aquesta obligació legal a data d'avui.

Senyalen que la manca de transposició de la Directiva pot debilitar la protecció de les persones alertadores als estats membres, i que aquest fet pot comportar règims de protecció fragmentats i la inseguretat jurídica a les persones alertadores a tota la Unió Europea, fet que també pot resultar en una manca d'alertes sobre infraccions.

Recorden que la Directiva europea té efecte directe en els estats membres en què la Directiva no ha estat transposada i que, per tant, pot ser invocada quan es donin determinades circumstàncies, especialment d'acord amb la jurisprudència que emana del Tribunal de Justícia de la Unió Europea.

Senyalen que la Comissió Europea ja ha iniciat procediments d'infracció amb la notificació de cartes de citació a alguns estats membres com a conseqüència de l'entrada en vigor diferida de les mesures nacionals que transposen la Directiva 2019/1937 i la seva manca de transposició.

Senyalen que, en atenció als requisits imposats per l'article 27 de la Directiva, els estats membres han de presentar amb caràcter anual estadístiques relatives al nombre de denúncies rebudes per les autoritats competents; el nombre d'investigacions i procediments iniciats i si s'ha pogut determinar,

el perjudici econòmic estimat, així com els imports recuperats després de les investigacions i els procediments duts a terme.

Tenen en compte que mentre Europa es troba actualment en una cruïlla en la defensa dels principis que inspiren l'estat de dret en oposició de models autoritaris, és més adient que mai que els estats membres enforteixin els seus programes i agendes anti-corrupció i d'integritat, amb la promoció de l'establiment de mecanismes de prevenció, entre els quals la disponibilitat d'un sistema de protecció robust per a les persones alertadores.

Amb l'esperit de mantenir les recomanacions establertes en les Declaracions prèvies esmentades, la NEIWA insta a tots els governs, administracions i actors rellevants involucrats en la implementació de la Directiva UE 2019/1937, a prendre nota de les següents recomanacions:

1. Els estats membres que no han transposat la Directiva Europea són encoratjats a completar aquesta transposició d'acord amb la seva lletra i esperit sense més demora i d'aquesta manera evitar ulteriors estadis del procediment d'infracció;
2. Recomana que la transposició doni cobertura no només a infraccions del dret de la Unió previstos a la Directiva sinó també incompliments del dret nacional, infraccions i conductes que puguin amenaçar l'interès públic, superant els estàndards mínims establerts per la Directiva i creant per tant un marc comprensiu i coherent de protecció de les persones alteradores;
3. Recomana que els estats membres facin una descripció de manera comprensiva dels mecanisme de protecció en les seves legislacions nacionals; això pot incloure procediments específics per l'adopció de mesures cautelars o correctores, per tal d'assegurar una protecció efectiva de les persones alertadores;
4. Recomana que, tot i que la Directiva no hagi estat transposada, les autoritats competents i les que estan definides per la Directiva, han d'adaptar els seus procediments als que s'identifiquen per la Directiva, d'acord amb les seves competències i recursos;
5. Ressalta la importància d'assignar recursos suficients a les autoritats competents i a les altres autoritats involucrades en la protecció de les persones alertadores per implementar de manera efectiva la Directiva europea, especialment les mesures protectores i de suport per a les persones alertadores. Les autoritats de NEIWA i altres autoritats responsables de compilar les dades establertes a l'art. 27 de la Directiva necessitaran recursos addicionals específics, suport financer i expertesa per tal de compilar les dades estadístiques esmentades a l'art. 27. Addicionalment, la Comissió Europea ha d'emetre una guia clara en relació amb les dades requerides i amb un mecanisme eficient i simplificat per a la recopilació d'aquestes dades, en absència d'una obligació imposada pel dret de la Unió, el dret nacional o per la confidencialitat;
6. Recomana als estats membres que duguin a terme campanyes de sensibilització en la protecció de les persones alteradores, amb el foment d'una cultura de l'alerta en les organitzacions dels sectors públics i privats;

7. Fa una crida a les autoritats públiques amb una tasca central o que pivoti en l'àmbit de l'alerta, que encara no ho hagin dut a terme, que tinguin en consideració adherir-se o participar a la Xarxa.